

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 04
040211

DOM
2023-06-14
Stockholm

Mål nr
B 12230-22

Sid 1 (6)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nyköpings tingsrätts dom den 21 september 2022 i mål nr B 1565-22, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 1)

Klagande (Åklagare)

Kammaråklagare Ida de Luna Sjöholm
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Nyköping

Motpart (Tilltalad)

Hayat Al-Aidaros, 19970110-5406
Medborgare i Jemen
Örtagatan 16 Lgh 1106
745 32 Enköping

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Nicolaus Rubensson
Advokatlaget AB
Box 454 32
104 31 Stockholm

SAKEN

Olaga frihetsberövande

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på följande sätt.
 - a) Hovrätten rubricerar gärningarna som två fall av olaga frihetsberövande enligt 4 kap. 2 § första stycket brottsbalken i stället för två fall av olaga frihetsberövande, mindre grovt brott, enligt 4 kap. 2 § andra stycket brottsbalken.
 - b) Hovrätten bestämmer påföljden till fängelse 1 år 6 månader.
2. Nicolaus Rubensson får ersättning av staten med 5 889 kr, varav 4 635 kr avser arbete, 76 kr utlägg och 1 178 kr mervärdesskatt. Denna kostnad ska stanna på staten.

Dok.Id 1943517

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 672 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Åklagaren har yrkat att hovrätten ska bedöma gärningarna som olaga frihetsberövande av normalgraden och till följd av detta bestämma påföljden till fängelse.

Hayat Al-Aidaros har motsatt sig att tingsrättens dom ändras.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Utredningen är densamma i hovrätten som i tingsrätten.

I enlighet med tingsrättens i den delen inte överklagade dom ska Hayat Al-Aidaros dömas för de åtalade gärningarna. När det gäller frågan hur gärningarna ska rubriceras gör hovrätten följande överväganden.

Vid bedömningen av om brottet är mindre grovt är det främst frihetsberövandets längd men också sättet på vilket frihetsberövandet skett och hur stort obehag det medfört för målsäganden som bör beaktas (se Nilsson, Brottsbalk [1962:700] 4 kap. 2 §, Lexino 2020-01-01 [JUNO]). Den straffskala som upptas för mindre grova fall är i första hand avsedd för helt kortvariga frihetsberövanden (Bäcklund m.fl., Brottsbalken – En kommentar [2023-05-24, version 22, JUNO], 4 kap. 2 §).

Tamim Alreyami befann sig visserligen i hemmiljö och Hayat Al-Aidaros hade möjlighet att ha telefonkontakt med honom. Tamim Alreyami var dock vid båda tillfällena berövad friheten fastbunden i ett element under fem timmar. Såvitt framgår av de fotografier som åklagaren har åberopat hade Tamin Alreyami då inte tillgång till vare sig mat eller vatten. Dessutom framgår det att det fanns ett eluttag precis vid sidan av elementet. Hayat Al-Aidaros befann sig på en annan ort under tiden pojken satt fastbunden och hade inget sätt att snabbt ta sig hem. Hon hade uppenbarligen inte heller möjlighet att be någon annan att snabbt ta sig till lägenheten i fall något skulle hända hennes son. Tamim Alreyamis befann sig alltså i en mycket utsatt situation. Denna situation förstärktes dessutom av det förhållandet att Tamim Alreyami knappt gjorde sig förstådd när larmoperatören svarade på samtalet som han lyckades ringa.

Tamim Alreyami använde vid tillfällena blöja. Med beaktande av under vilka omständigheter som han var frihetsberövad samt även frihetsberövandenas längd och det stora obehag det måste ha inneburit för Tamim Alreyami ska gärningarna rubriceras som olaga frihetsberövanden av normalgraden. Tingsrättens dom ska ändras i enlighet med detta.

I påföljdsdelen gör hovrätten följande överväganden. Det samlade straffvärdet för båda gärningarna uppgår till fängelse i ett och ett halvt år. Försvaren har anfört att det vid straffmätningen finns skäl för hovrätten att beakta de billighetsskäl som finns upptagna i 29 kap. 5 § första stycket 4–7. Beträffande punkten 5 i bestämmelsen har särskilt framhållits att Hayat Al-Aidaros genom att visa sitt schema för polisen frivilligt har angett sig. Åklagaren har inte invänt mot att det gått till på det sättet, även om åklagaren i och för sig inte har gått med på att det finns anledning att tillämpa några av billighetsskälen.

Enligt hovrätten finns det inte skäl att tillämpa något av de billighetsskäl som anges i 29 kap. 5 § första stycket 4, 6 eller 7 brottsbalken. Det billighetsskäl som anges i 29 kap. 5 § första stycket 5 gör det möjligt att vid straffmätningen beakta att den tilltalade frivilligt har angett sig. Tidigare innehöll bestämmelsen även en möjlighet att beakta att den tilltalade lämnat uppgifter som är av väsentlig betydelse för utredningen av brottet. Bestämmelsen återfinns sedan den 1 juli 2022 i 29 kap. 5 a § första stycket brottsbalken. Någon ändring i sak är dock inte avsedd. Högsta domstolen har uttalat att det i grunden finns anledning till en viss restriktivitet vid användningen av billighetsskälen i 29 kap. 5 § så att tillämpningen inte medför risker för en oenhetlig praxis. Det krävs därmed att billighetsskälen har viss tyngd för att en strafflindring ska kunna medges. (se bl. a. NJA 2021 s. 525).

Hayat Al-Aidaros har först efter det att bl.a. polisen tagit sig in i hennes bostad och funnit hennes då fyra år gamla son fastbunden vid ett element gjort gällande att hon har angett sig själv dels genom att mer exakt ange frihetsberövandets längd, dels genom att visa upp sitt schema. När det gäller händelsen den dagen, den 12 maj 2022, har hennes agerande inte sådan tyngd att det ska beaktas i detta sammanhang. När det gäller händelsen dagen innan, den 11 maj 2022, har den visserligen uppdagats som en följd

av att Hayat Al-Aidoros har visat upp sitt schema för polisen. Dessa uppgifter är dock sådana som utan några mer omfattande utredningsåtgärder ändå hade kommit fram. Hovrätten anser därför att inte heller hennes handlande i den delen är sådant att det ska beaktas i förmildrande riktning. Det förhållandet att Tamim Alreymi kan komma att drabbas av att Hayat Al-Aidoros verkställer en frihetsberövande påföljd (jfr 29 kap. 5 § första stycket 8 brottsbalken) är inte heller något som ska beaktas i förmildrande riktning. Sammantaget innebär detta att hovrätten inte finner anledning att beakta något av billighetsskälerna i 29 kap. 5 § brottsbalken vid straffmätningen.

Detta medför att straffmättningsvärdet för den samlade brottsligheten ska bestämmas till fängelse ett år och sex månader. Med hänsyn till brottens art och det höga straffvärdet är det inte möjligt med någon annan påföljd än fängelse motsvarande straffmättningsvärdet. Tingsrättens dom ska ändras i enlighet med detta.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2023-07-12

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Anna Avenberg, Birgitta Trägårdh och tf. hovrättsassessorn Emil Nordin (skiljaktig), referent, samt nämndemännen Ann-Christin Jyttner och Ann-Katrine Rundberg.

Skiljaktig mening, se nästa sida.

Skiljaktig mening

Tf. hovrättsassessorn Emil Nordin är skiljaktig i påföljdsfrågan och anför följande.

Jag instämmer i majoritetens bedömning av det samlade straffvärdet av brottsligheten. Jag anser dock att det bör beaktas vid straffmätningen att Hayat Al-Aidaros frivilligt har angett sig, 29 kap. 5 § första stycket 5 brottsbalken. Annat har inte framkommit i målet än att Hayat Al-Aidaros har visat sitt schema för poliserna i samband med det andra gärningstillfället. En frivillig angivelse föreligger även i det fall att någon efter upptäckt självmant berättar om andra brott än de han eller hon misstänks för, se NJA 1991 s. 255 och NJA 2008 s. 359. Den första gärningen den 11 maj 2022 hade sannolikt inte blivit utredd eller ens känd om Hayat Al-Aidaros inte gett information om den. Hennes uppgifter har alltså varit av väsentlig betydelse för utredningen (se NJA 2021 s. 525). Straffmätningens värde bör därför sänkas till ett år och tre månader på grund av att Hayat Al-Aidaros frivilligt angett gärningen den 11 maj 2022.

Enligt den personutredning som gjorts i målet bedöms Hayat Al-Aidaros ha behov av stöd och vägledning kring sin föräldraroll genom socialtjänstens pågående stöd och behandlingsinsatser. Enligt frivården kan en dom med skyddstillsyn medföra att frivården kan följa upp och motivera att Hayat Al-Aidaros behov av stöd i föräldrarollen kan tillgodoses via socialtjänstens insatser. En frihetsberövande dom skulle enligt frivårdens bedömning menligt påverka och försvåra den pågående behandlingsprocessen.

Vid huvudförhandlingen i tingsrätten uppgav Hayat Al-Aidaros att hon har fortsatt kontakt med socialtjänsten och har fått mer information om hur hon ska agera i liknande fall och att en liknande situation alltså inte kommer att hända igen. Vid huvudförhandlingen i hovrätten uppgav Hayat Al-Aidaros att hon hade kontinuerlig kontakt med socialtjänsten i några månader efter att sonen flyttat tillbaka, därefter sa socialtjänsten att fortsatt kontakt inte behövdes. Om hon behöver stöd tar hon numera kontakt med socialtjänsten.

Jag anser att utredningen i målet tyder på att det finns en risk för fortsatt brottslighet från Hayat Al-Aidaros sida som kan motverkas genom skyddstillsyn. Att Hayat Al-

Aidaros nu har etablerat en kontakt med socialtjänsten som erbjuder stöd är också en påtaglig förbättring i hennes sociala situation avseende något som kan antas ha haft samband med hennes brottslighet, hennes föräldraförmåga och sociala skyddsnät, vilket enligt 30 kap. 9 § andra stycket första punkten ska ses som ett särskilt skäl för att välja skyddstillsyn som påföljd framför fängelse.

Vidare kan rätten, både vid straffmätningen och vid påföljdsvalet, beakta även andra omständigheter som påkallar att den tilltalade får ett lägre straff än brottets straffvärde motiverar (29 kap. 5 § första stycket åttonde punkten brottsbalken och 30 kap. 4 § första stycket brottsbalken). Ett sådant skäl kan vara s.k. tredjemanshänsyn, d.v.s. de konsekvenser som skulle inträda för Hayat Al-Aidaros son, om hon blir dömd till ett långvarigt fängelsestraff. Det saknas anledning att anta annat än att det skulle innebära en allvarlig påfrestning för sonen om Hayat Al-Aidaros skulle bli dömd till ett längre fängelsestraff.

Ingen av de omständigheter som angivits här – Hayat Al-Aidaros förbättrade sociala situation och den hänsyn som ska tas till sonen – är sådan att de, på grund av brottslighetens straffvärde, i sig kan medföra att påföljden bestäms till något annat än fängelse. Vid påföljdsbestämningen ska emellertid också en helhetsbedömning göras och olika omständigheter med anknytning till Hayat Al-Aidaros personliga förhållanden vägas samman (se NJA 1989 s. 564). Vid denna bedömning anser jag att de skäl som angetts tillsammans medför att straffmätningens värde reduceras till fängelse om ett år. Vid ett sådant straffvärde är det möjligt att utdöma en skyddstillsyn som enligt 28 kap. 3 § brottsbalken ska förenas med fängelse i tre månader (se NJA 2015 s. 1024). Jag anser att detta är den lämpligaste påföljden i det här fallet och att påföljden alltså ska bestämmas till en skyddstillsyn kombinerad med den av frivården föreslagna föreskriften om att följa socialtjänstens planering i samverkan med frivården samt fängelse tre månader.

Överröstad i denna del är jag i övrigt ense med majoriteten.

NYKÖPINGS TINGSRÄTT
R 7

DOM
2022-09-21
meddelad i
Nyköping

Mål nr: B 1565-22

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

Hayat Al-Aidaros, 19970110-5406
Biblioteksvägen 1 A Lgh 1303
619 71 Vagnhärad
Medborgare i Jemen

Offentlig försvarare:

Advokat Nicolaus Rubensson
Advokatlaget AB
Box 12085
102 23 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare My Lindholm
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Nyköping
Box 124
611 23 Nyköping

Målsägande

Tamim Alreyami
Biblioteksvägen 1 A Lgh 1303
619 71 Vagnhärad

Särskild företrädare:

Advokat Pia Björstrand
Advokatbyrån Omnia AB
First Office Kungshagen
Östra Längdgatan 7
611 31 Nyköping

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

Olaga frihetsberövande, mindre grovt brott, 4 kap 2 § 2 st brottsbalken
2022-05-11 -- 2022-05-12 (2 tillfällen)

Påföljd m.m.

1. Villkorlig dom
2. Dagsböter 50 om 50 kr

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Folkungavägen 4

Telefon
0155-12 04 00

Öppettider
måndag - fredag
08:00-16:00

Postadress
Box 333
611 27 Nyköping

E-post
nykopings.tingsratt@dom.se

Webbplats
www.nykopingstingsratt.domstol.se

Skadestånd

Hayat Al-Aidaros ska betala skadestånd till Tamim Alreyami med 10 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 12 maj 2022 till dess betalning sker.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Pia Björnstrand får ersättning av staten med 7 134 kr. Av beloppet avser 5 047 kr arbete, 660 kr tidsspillan och 1 427 kr mervärdesskatt. Kostnaden ska stanna på staten.
 2. Nicolaus Rubensson får ersättning av staten med 12 533 kr. Av beloppet avser 8 652 kr arbete, 1 320 kr tidsspillan, 54 kr utlägg och 2 507 kr mervärdesskatt. Kostnaden ska stanna på staten.
-

YRKANDEN**Ansvarsyrkanden**

Åklagaren har yrkat att Hayat Al-Aidaros ska dömas för *olaga frihetsberövande* (4 kap. 2 § 1 st brottsbalken) vid två tillfällen enligt följande gärningspåståenden.

- *Åtalspunkt 1*

Hayat Al-Aidaros har berövat sin son Tamim Abdullah Saleh Ali Alreyami, 4 år, friheten, genom att binda fast honom, genom att sätta ett tygskärp runt hans fotled och binda fast andra änden i ett element och lämna pojken ensam under ett antal timmar. Det hände den 11 maj 2022 i den gemensamma bostaden inom Trosa kommun. – Hayat Al-Aidaros begick gärningen med uppsåt.

- *Åtalspunkt 2*

Hayat Al-Aidaros har berövat sin son Tamim Abdullah Saleh Ali Alreyami, 4 år, friheten, genom att binda fast honom, genom att sätta ett tygskärp runt hans fotled och binda fast andra änden i ett element och lämna pojken ensam under ett antal timmar. Det hände den 12 maj 2022 i den gemensamma bostaden inom Trosa kommun. – Hayat Al-Aidaros begick gärningen med uppsåt.

Enskilt anspråk

Tamim Alreyamis särskilde företrädare har för hans räkning biträtt åtalet och yrkat skadestånd av Hayat Al-Aidaros med 22 600 kr jämte ränta enligt 4 § femte stycket och 6 § räntelagen från den 12 maj 2022 till dess betalning sker. Det yrkade beloppet avser ersättning för kränkning med 20 000 kr (10 000 kr per tillfälle) och för sveda och värk med 2 600 kr.

DOMSKÄL**Ansvarsfrågorna**

Hayat Al-Aidaros har erkänt båda gärningarna.

Av utredningen framgår inledningsvis följande. Torsdagen den 12 maj 2022 vid 16-tiden kom det telefonsamtal till 112 (SOS). Det var ett litet barn som ringde. Barnet kunde knappt göra sig förstått; det lät mest, skrek lite och pratade enstaka ord. Samtalet avslutades två gånger och varje gång SOS-operatören ringde upp var det barnet som

svarade. Telefonnummer var registrerat på Hayat Al-Aidaros. Det konstaterades att den som ringde var Tamim Alreyami. När operatören frågade svarade han att mamma ”inte hemma”. SOS lyckades inte nå Hayat Al-Aidaros. Ambulans och räddningstjänst beordrades till platsen. När ambulanspersonal var uppe vid lägenheten var dörren låst. De hörde dock ett barn säga ”mamma”. När ambulanspersonalen bankade på dörren kom barnet inte dit, men hördes ropa ”mamma”. Räddningstjänsten bröt upp dörren och polis kom också till platsen. I lägenheten påträffades Tamim Alreyami fastbunden i ett element med ett morgonrocksskärp. Hayat Al-Aidaros kom till lägenheten ungefär samtidigt som polis och räddningstjänst tog sig in. Tamim Alreyami var oskadd. Skärpet var fastbundet i hans fotled och i elementet. Han var iförd blöja och t-shirt. Han hade en madrass vid elementet att sitta/ligga på och en mobiltelefon. – Hayat Al-Aidaros var registrerad på en engelskakurs på Campus Nyköping där hon hade lektioner onsdagar och torsdagar kl. 14.00–16.00. Hayat Al-Aidaros är ensamstående och saknar familj i Sverige. Hon och Tamim Alreyami kom till Sverige 2020.

Närmare hörd över åtalet har Hayat Al-Aidaros uppgett i huvudsak följande. Hon hade skrivit in sig på engelskakursen. Det stod att man inte fick vara frånvarande första veckan. Frånvaro skulle innebära utskrivning. Hon hade förstått det som att hon inte fick ha Tamim på förskolan efter kl. 16.00. Hon var därför tvungen att lämna honom ensam hemma. Hon gav honom mat innan hon åkte och lämnade honom med en mobiltelefon med en applikation för barn. Hon var orolig att han skulle skada sig själv. Därför band hon fast honom. Hon pratade med honom via Facetime. Första dagen var han inte ledsen när hon kom hem. Dagen därpå grät Tamim över telefonen när hon var på väg hem. Hon försökte förklara att hon snart skulle vara hemma. Tamim la på. När hon klev av bussen hörde hon ambulans och polis. Då sprang hon hem. Skärpet var ca 1,5 meter långt. Tamim kunde resa sig upp och gå lite. Hon tror inte att han visste hur han skulle få upp knutarna. Hon gjorde på samma sätt båda dagarna. Madrassen brukar inte ligga vid elementet. Tamim använde fortfarande blöja vid den här tiden. Ytterdörren var låst; hon tror att Tamim med svårighet hade kunnat nå upp för att låsa upp dörren. Båda dagarna åkte hon med en buss som gick från Vagnhärad kl. 12.15. Hon fick gå hemifrån fem minuter dessförinnan. Hon var hemma i Vagnhärad igen kl. 17.05. Hon åkte bara för engelskalektionen. Hon hade Facetime på också

under lektionstid. På torsdagen la Tamim på för att titta på "Spiderman". När hon ringde upp honom på en rast grät han. Hon gjorde inga försök att undersöka om hon kunde få dispens i skolan eller om hon fick ha Tamim längre på förskolan. Tamim har varit orolig efteråt att hon ska lämna honom. Han var omhändertagen under tre månader efter den här händelsen. Hon har idag bra stöd av socialtjänsten.

För olaga frihetsberövande döms enligt 4 kap. 2 § brottsbalken den som, i annat fall än som sägs i 1 eller 1 a § samma kapitel, för bort eller spärrar in någon eller på annat sätt berövar honom eller henne friheten. Påföljden är fängelse lägst ett och högst tio år. Om brottet är mindre grovt döms till böter eller fängelse i högst två år.

Med att vara berövad friheten avses att personen inte kan röra sig fritt. Tamim Alreymi har inte kunnat röra sig fritt och han har därmed i lagens mening varit berövad friheten. Hayat Al-Aidaros agerande ska bedömas utifrån hennes egna uppgifter. Det står genom dessa klart att hennes agerande var medvetet. Vidare framgår att hennes handlande inte var påkallat av någon omständighet som medför ansvarsfrihet. Hon ska därmed dömas för olaga frihetsberövande vid två tillfällen.

Tamim Alreymi var båda dagarna fastbunden ungefär fem timmar. Det är en lång tid. Hayat Al-Aidaros åtgärder under tiden med upprepade kontakter via Facetime och det förhållandet att Tamim Alreymi befanns sig i sin hemmiljö talar dock i mildrande riktning. Det gör i viss mån även Hayat Al-Aidaros syfte, som inte varit av det bestraffande slaget. Mot den bakgrunden finner tingsrätten vid en samlad bedömning att gärningarna ska bedömas som mindre grova brott.

Påföljdsfrågan

Hayat Al-Aidaros förekommer inte i belastningsregistret. Hon har idag gott stöd av socialtjänsten. Tingsrätten bedömer att påföljden för de två gärningarna inte kan stanna vid böter. Förutsättningar finns att bestämma påföljden till villkorlig dom. Den ska förenas med dagsböter. Antalet dagsböter ska med hänsyn till brottslighetens samlade straffvärde bestämmas till 50. Varje dagsbot ska med hänsyn till Hayat Al-Aidaros ekonomiska förmåga bestämmas till 50 kr.

Skadestandsfrågan

Hayat Al-Aidaros har medgett att betala skadestånd till sin son med 10 000 kr (5 000 kr per tillfälle) avseende kränkning. Hon har bestritt yrkandet om ersättning för sveda och värk och inte kunnat vitsorda något belopp i den delen som skäligt i och för sig. Vidare har hon anfört att de tecken på oro som Tamim Alreyami uppvisat lika väl kan bero på att han varit omhändertagen, dvs. att det föreligger konkurrerande skadeorsaker. Sättet att beräkna ränta har vitsordats.

Bedömningen av ansvarsfrågorna medför att Hayat Al-Aidaros är skadeståndsskyldig gentemot Tamim Alreyami. Gärningarna har inneburit en kränkning av hans personliga integritet. Vid en samlad bedömning berättigar den kränkningen dock inte till ersättning utöver medgivet belopp. När det gäller yrkandet avseende sveda och värk utgörs utredningen endast av Hayat Al-Aidaros uppgifter. Utifrån dessa framgår att Tamim Alreyami nu är mer orolig än han var innan allt som nu har hänt. Utredningen är inte sådan att det går att utesluta konkurrerande skadeorsaker. Tingsrätten finner sammantaget att det inte är styrkt att Tamim Alreyami har rätt till ersättning för sveda och värk. Hayat Al-Aidaros ska alltså betala skadestånd till Tamim Alreyami i enlighet med sitt medgivande med 10 000 kr jämte yrkad ränta.

Övriga frågor

Eftersom fängelse ingår i straffskalan för olaga frihetsberövande ska Hayat Al-Aidaros betala lagstadgad avgift till brottsofferfonden.

Den ersättning som begärts av den särskilda företrädaren framstår som skälig.

Den offentlige försvararen har begärt ersättning för nio timmars arbete samt för tidsspillan och utlägg. Med hänsyn till målets art och omfattning samt med beaktande av vad som framgår av arbetsredogörelsen uppgår skälig ersättning för arbete till ersättning för sex timmar. Begärd ersättning för tidsspillan och utlägg framstår som skäliga.

Med hänsyn till Hayat Al-Aidaros ekonomiska förhållanden ska staten stå för kostnaden för ersättningarna till särskilda företrädaren och offentlige försvararen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR TILL SVEA HOVRÄTT, se bilaga 1 (TR-01)

Ett överklagande ska ha kommit in till tingsrätten senast den 12 oktober 2022.

På tingsrättens vägnar

Stefan Jansson

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se